Monacum vrbs ſuperioris germanie ad rippam Iſare fluminis ſita. Inter vrbes principū in germania p̄cla riſſima in baioaria noīatiſſima. Etſi inter nouas eſſe cenſeat̄ nobilibus tñ edificijs tū publicis tū priuatis ceteras ciuitates antecellit. habet eñ edes pulcherrimas. plateas amplas. baſilicas ornatiſſimas. Et q̄uis temporibus ottonis primi imperatoris cōditionis ſue initiū ſumpſit. A ludouico tñ quarto iam p̄ſcripto imperatore ampliata ⁊ edificijs ornata fuit. Otto primus cū in germania imperiū anno dñi. 962. aſſumpſit. in baioaria partē regionis heinricus brunſuicenſis materna hereditate poſſedit ⁊ in arce vering domiciliū habuit. Quo tpe publicus tranſitus ſup Iſaram in eo loco extitit. Is dux heinricus pontez vltra flumen. p̄pe curiam monachoꝝ fieri fecit. in eo loco vbi nunc vrbs monacū ſita eſt. cōmuneq̄ꝫ iter ibi fieri ordinauit cū oppidulo paruo. Super ea re antiſtes albertus friſingenſis querelas apud ottonē ceſarem mouit. cū in ſuis theolonijs ⁊ immunitatibus damnū ſentiret. Imperator antiquā conſuetudinem itineris obſeruandā prope vering mandauit. Interea obijt dictus heinricus reliquens filiū erneſtum nomie. pauloq̄ꝫ poſt vxor Ottonis odyecia filia regis anglie mortua fuit. Inde otto relictam heinrici ducis baioarie dñam adelheidē accepit vxorem. Cuius filius erneſtus (ob egregia facinora apud exteros in pleriſq̄ꝫ locis geſta) ottoni gratiſſimus euaſit. Petijtq̄ꝫ imperatorem obnixe vt ex oppido vrbem cū publica via facere poſſet. qui poſt varios tractatus conſenſit ea conditione vt quotannis. 50. lb. dñ. ad friſingam p̄ſoluerent. Ea forma hec vrbs initiuz cū regijs priuilegijs ac immunitatibus ortū habuit. Cū itaq̄ꝫ hec vrbs p erneſtum initiū ſumpſit indies augmentū in pplo ac ſtructuris ſenſit vſq̄ꝫ ad tps ſalutis xpi ſeptuageſimū duceteſimū ſupra milleſimū. dū cōradus eps friſingeñ. eccie p̄fuit diuiſa in duas prochias fuit. Cū prius ſub vna baſilica ſancti petri extitit p̄uiſa. qui baſilicam alterā beate marie virginis cōmuni vtilitati adiunxit. Tandem tpib⁹ ludouici quarti ducis baioarie ac romanoꝝ imperatoris incremētū ingens habuit. qui p muros ſuburbiū ⁊ alia edificia pleraq̄ꝫ addidit. ⁊ arcem antiquā cū monaſterio fratrū minoꝝ ordinis diui franciſci. ⁊ cenobiū heremitaꝝ ſancti Auguſtini in vrbe extruxit. ⁊ poſt obitum in eccīa diue virginis marie ante ſummum altare ſepult⁹ fuit. vbi corona imperialis cuz ſuo epitaphio cernit̄. Condita eſt igit̄ vrbs monacum in loco ameno prope ripas yſare vbi trāſit⁹ nōnunq̄ꝫ negociatoꝝ ex ytalia ad germaniā frequētat̄. habetq̄ꝫ nūc arcē ornatiſſimā. ⁊ edē pricipū ampliſſimā. in qua aule ⁊ camere ſplendidiſſime. q̄s qui viderit nec ornati⁹ aliquid nec munitius in eo loco vnq̄ꝫ fieri potuiſſe fieri putauerit. Teſtitudinata loca plura habent. mirari ergo poti⁹ q̄ꝫ ꝯmendari poſſunt. Cū vo hec inclita vrbs varios ſucceſſu tpm ſortita ſit dños. nunc hac tempeſtate vrbis dñium inclitus princeps albertus gener friderici tercij romanoꝝ imperatoris baioarie dux poſſidet. qui ſua magnificentia plures nutrit leones. Et q̄uis plinius ſcribat in europa inter acheloū tantū ⁊ neſum amnes leones eſſe ſ̄ lōge viribꝰ p̄ſtātiores ijs q̊s affrica aut ſyria gignant. In ea tñ vrbe leenā cattulos parere cōpertum eſt.

Foreſtorum nobilium priuilegium

Maphеus bergomenſis ex nobili vetuſtaq̄ꝫ foreſtoꝝ familia natus nō mō iuriū ciuilis ⁊ pōtificij abūde doctus. ſ̄ ⁊ eloquētia ⁊ reꝝ gerendaꝝ prudētia inſignitus tēpeſtate hac ꝓpter eaſdē p̄clariſſimas virtutes apud ludouicū bauarū imperatorē maxio in p̄cio habitus eſt q̄ ⁊ indultis ⁊ priuilegijs eiſdē gratis conceſſis optime ꝯteſtatus eſt. Nā eidem ſucceſſoribuſq̄ꝫ ſuis ob grata foreſtoꝝ familie obſeq̄a in ipm exhibita. munificentiſſimū priuilegiū immunitatis ⁊ exemptionis liberaliſſime conceſſit. cōſtituens eum ſucceſſoreſq̄ꝫ eius ſuū palatinum eximens eū ab omnibus oneribus. dans eis libertatem notarios ⁊ tabelliones creandi. Illegittimos ve naturales legittimandi. Inſup etiā cōcedit eis iudices ordinarios et regios miſſos legittime poſſe cōſtituere ⁊ ordinare. Id priuilegiū datuz fuit in ciuitate tridentina die. xx. ianuarij anni. 1330. Approbatumq̄ꝫ habetur per potentatus.

Raynaldus eſtenſis marchio aldromandrini eſtēſis filius hoc anno poſt fratrem ferrarie dñatum accipiens regnauit vna cum nicolao fratre annis quatuor. Mortuo eñ azone in carceribus a friſco eius filio captiuato. Atq̄ꝫ inde friſco a cōciuibus pulſo ⁊ interfecto. Aldromandinus fratri ſucceſſit. qui moriens raynaldum hunc ⁊ nicolaum forma elegantes ⁊ ſtrennuos reliquit filios. qui vrbis principatum reſūmentes ſtatim galloꝝ p̄ſidia eiecerunt. ⁊ vrbem ab eorum faucibus liberauerunt. Urbe itaq̄ꝫ in ſua poteſtate redacta regnandi cupiditate allecti vt firmo p̄ſidio ſtabilirēt argentū rauennatis eccie oppiduz regno adiecerunt. Cuncta deinde p circuitum depopulati ſunt. Cum vo carolus ⁊ mamphredus cū beltrando copiarum eccie duce eos hoſtes adoriunt̄ ⁊ in fugam vertunt. Inde legatus ferrariam obſideri cepit. Raynaldus vrbe erupit ⁊ eccie exercitum diſſipauit. Tandem cum bona pace mortem obiens obizonem nicolai fratris filium regni reliquit ſucceſſorem.
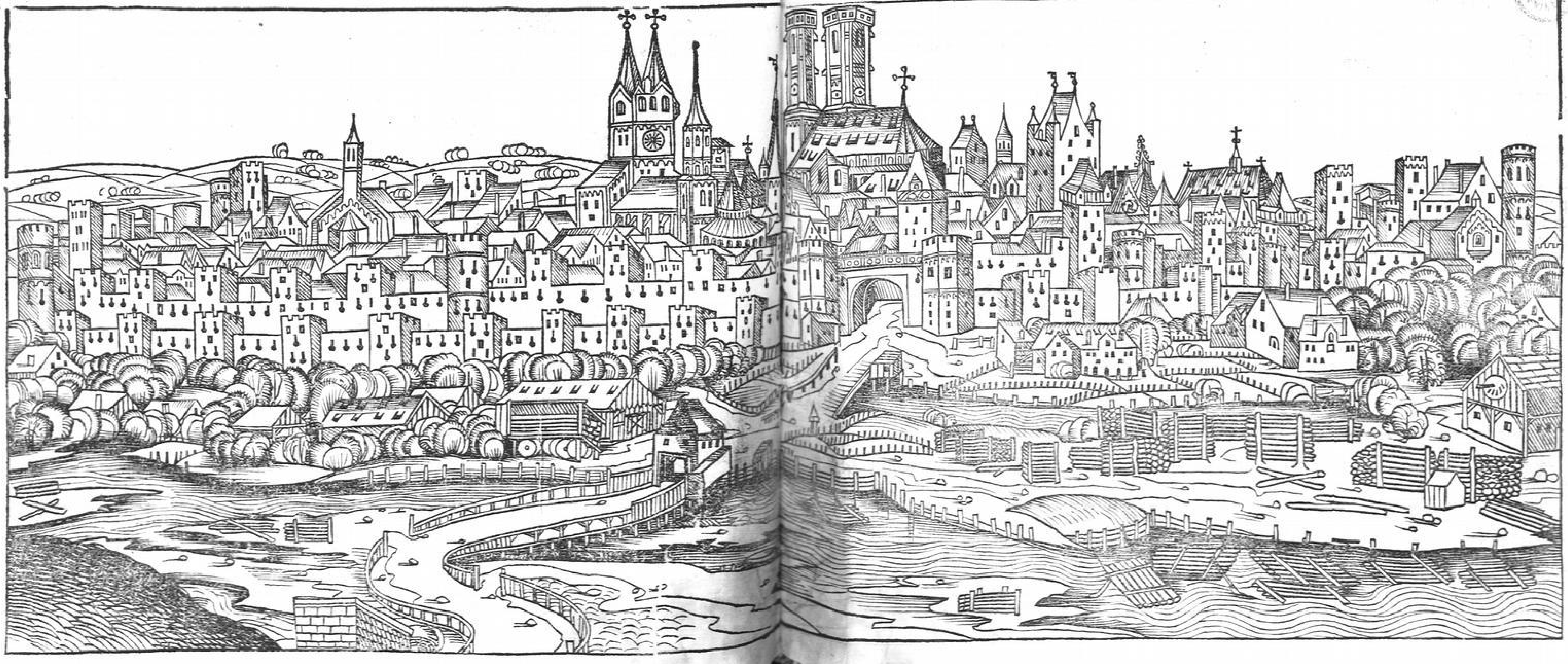
Monacum